XÂY DỰNG WEBSITE TRONG DẠY HỌC PHÂN MÔN LỊCH SỬ LỚP 8 NHẰM TĂNG CƯỜNG HỨNG THÚ HỌC TẬP CHO HỌC SINH

Nguyễn Thị Thanh Thúy, Đỗ Minh Hường, Nguyễn Thu Trang, Trần Thu Trang
Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: *Bài viết này nhằm đề xuất cách thức xây dựng một website hỗ trợ dạy học môn Lịch sử cho học sinh lớp 8, với giao diện được thiết kế cho phép học sinh tiếp cận các tài liệu học tập một cách dễ dàng và hiệu quả. Nghiên cứu đã thiết kế một giao diện website gồm các nội dung học tập liên quan đến các chủ đề lịch sử về "Nhân vật lịch sử", "Các sự kiện lịch sử", "Góc khám phá". Kết quả thử nghiệm tại trường trung học cơ sở cho thấy tính khả thi của website qua việc học sinh đánh giá cao hình thức và nội dung của các dự án học tập trên website. Học sinh thể hiện sự thích thú và đạt được hiệu quả học tập cao khi tham gia vào các hoạt động học tập tương tác, qua đó giúp cải thiện khả năng tiếp thu kiến thức lịch sử của học sinh.*
Từ khóa: *Dạy học, học sinh, hứng thú học tập, lịch sử, lớp 8, Website.*

Nhận bài ngày 25.03.2024; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.03.2025
Liên hệ tác giả: Nguyễn Thị Thanh Thúy; email: thuyntt@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện đại, Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) tổng thể 2018 đã mang đến một bước ngoặt quan trọng trong việc phát triển toàn diện kiến thức, năng lực và phẩm chất cho người học. Hiện nay, theo Chương trình GDPT môn Lịch sử và Địa lí (cấpTHCS) do Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) ban hành 2018: *"Môn Lịch sử và Địa lí cấp trung học cơ sở hình thành, phát triển ở học sinh năng lực lịch sử và năng lực địa lí trên nền tảng kiến thức cơ bản, có chọn lọc về lịch sử, địa lí thế giới, quốc gia và địa phương; các quá trình tự nhiên, kinh tế - xã hội và văn hoá diễn ra trong không gian và thời gian; sự tương tác giữa xã hội loài người với môi trường tự nhiên; giúp học sinh biết cách sử dụng các công cụ của khoa học lịch sử, khoa học địa lí để học tập và vận dụng vào thực tiễn; đồng thời góp phần cùng các môn học và hoạt động giáo dục khác hình thành, phát triển ở học sinh các phẩm chất chủ yếu và năng lực chung, đặc biệt là tình yêu quê hương, đất nước, niềm tự hào về truyền thống dân tộc, thái độ tôn trọng sự đa dạng của lịch sử thế giới và văn hoá nhân loại, khơi dậy ở học sinh ước muốn khám phá thế giới xung quanh, vận dụng những điều đã học vào thực tế"* [1]. Để phân môn Lịch sử đáp ứng được yêu cầu về mục tiêu và giữ vị trí then chốt trong quá trình giáo dục Lịch sử, cần phải có sự thay đổi trong phương pháp dạy và học. Đặc biệt, trong kỷ nguyên công nghệ số, việc ứng dụng công nghệ, đặc biệt là website, trong dạy học phân môn Lịch sử nói chung và trong dạy học Lịch sử 8 nói riêng là rất cần thiết. Website học tập sẽ hỗ trợ học sinh tiếp cận tri thức bằng cách tái hiện các sự kiện lịch sử, nhân vật, và giai đoạn lịch sử thông qua hình ảnh, video, trò chơi tương tác, tạo điều kiện cho học sinh khám phá sâu hơn và hiểu rõ các sự kiện lịch sử.

Mục tiêu của việc nghiên cứu hướng tới phát triển năng lực học sinh, khuyến khích học sinh chủ động học tập, phát triển tư duy phản biện, khả năng phân tích và đánh giá thông tin lịch sử. Đồng thời cũng tạo ra một môi trường học tập sáng tạo, giúp học sinh kết nối kiến thức lịch sử với thực tiễn và phát triển các kỹ năng mềm như sử dụng công nghệ thông tin, làm việc nhóm, và tư duy sáng tạo. Nhóm tác giả đã sử dụng phương pháp định tính bằng cách sử dụng bảng hỏi nhằm khảo sát hiệu quả cũng như tính khả thi, thiết thực của đề tài. Sau quá trình khảo sát, nhóm tác giả tiếp tục sử dụng phương pháp định lượng để phân tích dữ liệu đã thu thập được, dùng phương pháp thống kê toán học kết hợp với phần mềm Excel để lập bảng biểu, sơ đồ cho báo cáo kết quả của bài nghiên cứu. Qua quá trình thực nghiệm sư phạm tại các lớp học thực tế, nhóm tác giả thu thập và phân tích kết quả học tập của học sinh để từ đó đánh giá được tác động của website đối với việc tăng cường hứng thú học tập của học sinh.

2. NỘI DUNG

2.1. Tổng quan về website giáo dục

2.1.1. Đặc điểm của website giáo dục

Theo thạc sĩ Nguyễn Thị Thanh Tuyên: "*website giáo dục là một nền tảng học tập trực tuyến được xây dựng bởi các siêu văn bản (đó là các tài liệu điện tử), trên đó sẽ bao gồm một tập hợp các công cụ tiện ích và các siêu giao diện để hỗ trợ cho quá trình dạy học*" [2]. Website giáo dục được cấu thành từ các site riêng biệt, mỗi site thực hiện một chức năng hỗ trợ dạy học khác nhau. Một trong những đặc điểm nổi bật của website giáo dục là khả năng cung cấp một kho học liệu phong phú, bao gồm tài liệu tham khảo, video, hình ảnh, và các công cụ hỗ trợ học tập khác, giúp người học tiếp cận kiến thức mọi lúc mọi nơi. Một điểm đáng chú ý khác của website giáo dục là khả năng không giới hạn năng lực sáng tạo của người học. Các học sinh có thể tự do lựa chọn lộ trình học tập và phong cách học phù hợp với bản thân, không bị ràng buộc bởi một phương pháp học cụ thể. Qua đó giúp học sinh phát triển sự độc lập trong việc tìm kiếm, nghiên cứu và khám phá kiến thức, từ đó khuyến khích khả năng tư duy sáng tạo và giải quyết vấn đề.

Giao diện của website giáo dục thường được thiết kế một cách thân thiện và dễ sử dụng, không yêu cầu nhiều kỹ năng tin học từ người học và người dạy. Điều này làm cho website trở thành một công cụ hữu ích cho cả học sinh và giáo viên, với các thao tác đơn giản và trực quan.

Đặc biệt, với website học tập lịch sử, học sinh không chỉ tiếp thu kiến thức từ sách giáo khoa và lớp học truyền thống, mà có thể chủ động tìm kiếm và nghiên cứu kiến thức từ các nguồn tài liệu phong phú trên website. Điều đó giúp học sinh phát triển tư duy độc lập, sáng tạo và khả năng giải quyết vấn đề, đồng thời khuyến khích họ tham gia vào các hoạt động học tập tương tác như trò chơi hay thiết kế các dự án học tập sáng tạo.

2.1.2. Giới thiệu một số website giáo dục ở Việt Nam

Hiện nay, các website giáo dục tại Việt Nam phát triển mạnh mẽ, trở thành công cụ hữu ích trong việc nâng cao chất lượng học tập. Các website giáo dục lịch sử phân loại theo mục đích sử dụng, bao gồm các loại như: website phục vụ nghiên cứu học thuật, website phục vụ dạy và học lịch sử, và website cộng đồng trao đổi kiến thức lịch sử.

Các website phục vụ nghiên cứu học thuật như Trung tâm Lưu trữ Quốc gia và Tạp chí Lịch sử Quân sự cung cấp tài liệu quý giá, luận văn, nghiên cứu chuyên sâu, giúp hỗ trợ nghiên cứu và giảng dạy lịch sử. Website phục vụ dạy và học lịch sử, như HOCMAI.vn,

VietJack, Loigiaihay, và Hoc247.net, giúp học sinh ôn luyện và củng cố kiến thức thông qua bài giảng, bài tập, và các công cụ học tập trực tuyến.

Các website cộng đồng như Cộng đồng yêu Lịch sử, Lịch sử Việt Nam và Thế Giới, và Đại Việt Kỳ Nhân, tạo ra không gian trao đổi kiến thức, chia sẻ tài liệu và tổ chức thảo luận, quiz, góp phần lan tỏa niềm đam mê lịch sử. Những nền tảng này không chỉ hỗ trợ việc học mà còn thúc đẩy tư duy phản biện và khả năng phân tích lịch sử trong cộng đồng. Để một website có thể sử dụng hiệu quả nhất trong học tập, theo Hiệp hội Thư viện Hoa Kỳ (2022) đã đưa ra các tiêu chí đánh giá:

Bảng 1. Tiêu chí đánh giá website giáo dục [3]

Tiêu chí	Nội dung của tiêu chí
Nội dung	1. Đáp ứng nội dung, yêu cầu cầu của môn học 2. Tiêu đề website phù hợp với mục đích trang web hướng đến Chủ đề liên quan và phù hợp với đối tượng học sinh, dễ hiểu Đa dạng các hoạt động, sắp xếp theo tiến trình phát triển tư duy. 3. Chất lượng nội dung, bài tập được chú ý và nâng cao. 4. Thông tin trên website được cập nhật thường xuyên và chính xác
Hình thức	1. Thiết kế trang web hấp dẫn và phù hợp với đối tượng học sinh, văn bản dễ đọc, đồ hoạ, phông chữ và hình nền không gây rối mắt 2. Có thể di chuyển các mục trong trang web một cách dễ dàng Đồ hoạ trên website phù hợp với nội dung và tâm lí học sinh. 3. Văn bản trên website viết đúng chính tả và ngữ pháp

2.1.3. Vai trò, ý nghĩa của website giáo dục trong dạy học lịch sử

Website giáo dục đóng vai trò quan trọng trong việc cải thiện phương pháp dạy và học, mang lại nhiều lợi ích cho HS và GV. Đầu tiên, các website giáo dục cung cấp kho tài liệu phong phú và đa dạng, từ kiến thức cơ bản đến nâng cao, giúp học sinh dễ dàng tiếp cận thông tin qua bài viết, hình ảnh minh họa, video và các trò chơi học tập. Nhờ có website học sinh mở rộng kiến thức, ôn tập và khám phá các chủ đề học thuật, từ đó nâng cao hiệu quả học tập.

Bên cạnh đó, website giáo dục còn hỗ trợ học sinh tự học và tự nghiên cứu một cách chủ động và linh hoạt. Học sinh có thể học bất cứ lúc nào và ở bất kỳ đâu, giúp người học học theo nhịp độ và phong cách riêng mà không bị phụ thuộc vào thời gian hay không gian lớp học truyền thống. Qua đó tạo ra sự chủ động trong việc học và giúp học sinh phát triển kỹ năng tự học, tư duy sáng tạo và giải quyết vấn đề. Website giáo dục cũng tạo ra không gian học tập tương tác, nơi học sinh có thể giao tiếp và hợp tác với bạn bè, thầy cô và chuyên gia thông qua diễn đàn thảo luận, chat và video call. Giúp tăng cường hiểu biết mà còn phát triển kỹ năng giao tiếp và hợp tác trong việc giải quyết các vấn đề học tập. Hơn nữa, website còn cung cấp các bài tập và kiểm tra trực tuyến, giúp học sinh tự đánh giá năng lực và tiến bộ của mình, từ đó điều chỉnh phương pháp học tập để chuẩn bị tốt hơn cho các kỳ thi chính thức.

Tóm lại, website giáo dục có ý nghĩa rất lớn đối với việc phát triển năng lực của học sinh, hỗ trợ học sinh một phần nào đạt được những yêu cầu cần đạt về phẩm chất và năng lực cốt lõi được đề ra trong Chương trình giáo dục phổ thông Tổng thể được ban hành năm 2018 thông qua việc sử dụng website: *"Những năng lực chung được hình thành, phát triển thông qua tất cả các môn học và hoạt động giáo dục: năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo; Những năng lực đặc thù được*